

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 23/1977-78 med anledning av landskapsstyrelsens meddelande till landstinget angående "Översikt av landskapet Ålands hushållning åren 1978 - 1982" för ordinarie och extra ordinarie medel.

Landstinget har inbegärt finansutskottets yttrande över ovannämnde meddelande. Utskottet har i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom, vicelanträdet Karl Sundblom, landskapsstyrelseledamoten Stig Holmberg, finanschefen Åke Bamberg, utbildningschefen Lennart Winqvist, socialchefen Bengt Linde, landskapsläkaren Lorens Bergh, överingenjören Anders Lindholm, byråingenjören Göran Holmberg, miljövårdsintendenten Håkan Kulves, byråchefen Jarl Lindqvist, utvecklingsplaneraren Yngve Mörn samt vid besök i Brändö, Kumlinge och Vårdö med kommunala representanter diskuterat aktuella och till långtidsplaneringen anknutna frågor. Utskottet får anföra följande.

Femårsplanens utformning och behandling.

Finansutskottets har i betänkanden över tidigare långtidsplaner efterlyst en samordning mellan de olika långtidsplaner som framlägges i landskapet. Utskottet avsåg därmed den kommunala långtidsplaneringen, och den ekonomiska planering som utföres av ekonomiska rådet, vilken även innefattar näringslivets långtidsplaner.

Den inom landskapsförvaltningen uppgjorda planeringen skulle därvid kunna ge en sammanfattande bild av landskapets åtgärder och åtaganden under perioden. Till grund för denna del av planeringen bör t.ex. kunna läggas ekonomiska rådets utredningar och åtgärdsförslag som redan i detta sammanhang skulle underkastas prövning i först landskapsstyrelsen och sedan landstinget. Planeringen bör dock givetvis vara så flexibel att den medger justeringar ifall den förväntade konjunkturbilden under perioden undergår ändringar. Vid liknande långtidsplanering förekommer på andra håll att man har en beredskapsplan i den händelse konjunkturer-na skulle bli sämre än väntat.

Utskottet har i tidigare betänkanden i huvudsak godkänt uppställningen för långtidsplanen med påpekandet att ändringar och kompletteringar senare kan befinnas erforderliga. Planen är i huvudsak av registrerande karaktär, d.v.s. upptar olika avdelningars och förvaltningsenheters önskemål. Endast i vissa fall, såsom ifråga om trafikinvesteringar, har landskapsstyrelsen för sin del prövat anslagen. Av planen framgår icke vilka ärenden, som vid behandling i landskapsstyrelsen prövats och ej heller i vilken grad, vilket även i landstingsbehandlingen medför svårigheter att värdera planen såsom helhet. Sålunda har utskottet, liksom landskapsstyrelsen, i detta skede icke funnit anledning att

särskilt granska eller uttala sig om de i översikten upptagna tjänsterna. Utskottet, som i övrigt visserligen företagit vissa kompletteringar, har heller icke för sin del haft möjligheter att grundligare pröva värdet av eller prioritera anslagen inom de olika avsnitten. Såväl de enskilda förvaltningsenheterna som landskapsstyrelsen borde söka andra utvägar för att även i detta avseende få fram inbördes prövade förslag och en realistiskt förankrad långtidsplan.

Målsättningar.

Den i långtidsplanen angivna översiktliga målsättningen kan, enligt utskottets uppfattning, även fortsättningsvis vara vägledande för långtidsplaneringen. Utöver den allmänna målsättningen har utskottet även tidigare efterlyst särskilda målsättningsprogram av det slag som t.ex. utarbetats för trafik och turism. Ifråga om trafikplanen för skärgården har landskapsstyrelsen aviserat en revidering. Utskottet anser dock att den nuvarande trafikplanen i huvudsak fyller måttet och att eventuella ändringar borde vidtas endast om yrkanden därom framlägges från de av trafikplanen berörda kommunerna. I andra sammanhang har även antytts en ändring av landskapslagen om landskapet Ålands centrala ämbetsverk som har en viss betydelse för långtidsplaneringen. Utskottet önskar i detta sammanhang framhålla att miljövården, som nu närmast avser naturvård, får en grundligare behandling inom långtidsplaneringen särskilt med tanke på det preventiva miljöskyddet.

ORDINARIE MEDEL

Utgifter.

Investeringsutgifter - realinvesteringar.

28.02 ^{Vägar.}
Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten i skärgården. (Tabell 4).

1. Vägar och bankar.

Det i landskapsstyrelsens förslag för år 1982 upptagna anslaget om 2,2 milj.mark för diverse investeringar, som upptagits med hänvisning till revision av trafikplanen för skärgården, kan med hänvisning till utskottets allmänna motivering tills vidare strykas.

2. Färjvästern.

Utskottet upprepar sitt i betänkandet över föregående långtidsplan gjorde påpekande att möjligheterna till en nord-sydgående trafik i skärgården (s.k.tvärtrafik) bör beaktas och i möjligaste mån åtgärder vidtas redan under denna femårsperiod.

Färjvästern i Åva har konstaterats vara i så dåligt skick att trafiken kan ifrågasättas, varför anslag borde beaktas för färjvästern i Åva redan under år 1979.

28.17 Flygtrafik i skärgården.

Utskottet erinrar om att anslaget för flygfält på basen av finansmotion nr 38/1977-78 i årsstaten för 1978 höjdes med 5.000 mark för projektering av flygfält i Kökar och att anslag härför bör beaktas under planeringsperioden.

EXTRA ORDINARIE ANSLAG.

Utskottet har omfattat ordningsföljden för de i översikten över extraordinarie anslag upptagna objekten. Utskottet önskar emellertid påpeka, att sjökaptensutbildningen är viktig för Åland och den bör, liksom hela sjöfartsutbildningen tillgodoses genom skolor på Åland. Utrymmen för sjökaptensutbildningen och tekniska skolan bör tillgodoses och detta kan enligt utskottets uppfattning genomföras utan att långtidsplaneringen för övriga extraordinarie projekt i nu föreslagen form behöver rubbas. Redan nu bör den konkreta planeringen påbörjas för att i tid lösa utrymmesfrågorna.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte omfatta landskapsstyrelsens "Översikt av landskapet Ålands hushållning åren 1978-1982" för ordinarie och extraordinarie medel med de av finansutskottet föreslagna ändringarna samt att landstinget beslutar överbringa betänkandet till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 4 september 1978.

På finansutskottets vägnar:

Knut Mattsson
ordförande

Henrik Gustafsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Mattsson, viceordföranden Wiklöf samt ledamöterna Rodmar Söderlund, Torvald Söderlund och Olof Jansson.